L E G E

pentru modificarea şi completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 12^1:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.”

alineatul (2) se abrogă.

2. După articolul 12^1 se introduce articolul 12^2 cu următorul cuprins:

„Articolul 12^2. Avizele consultative ale Plenului Curții Supreme de Justiție

(1) Dacă în procesul judecării pricinii într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Plenului Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii. Avizul consultativ se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

(2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul participanților la proces privind solicitarea unui aviz consultativ din partea Plenului Curții Supreme de Justiție, aceasta va emite o încheiere nesusceptibilă de recurs.

(3) În cazul în care decide respingerea solicitării, Plenul Curții Supreme de Justiție emite o încheiere motivată irevocabilă care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

(4) Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție nu mai este obligatoriu pentru Curte în cazul în care ulterior se modifică legea sau se schimbă modul de punere în aplicare a acesteia.

(5) Pînă la emiterea avizului consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție judecarea pricinii se amînă.”

3. La articolul 14 alineatul (1), cuvintele „independent de nivelul acesteia,” se exclud.

4. La articolul 16, alineatul (3) se abrogă.

5. Articolul 18:

după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procesuale, participanții la proces pot efectua înregistrarea audio a ședinței de judecată.”

la alineatul (2), cuvîntul „audio-” se exclude, iar după cuvintele „altor mijloace tehnice” se introduc cuvintele „decît cele cerute în condițiile alin. (1^1)”.

6. La articolul 24, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Actele de dispoziție ale instanței judecătorești se înmînează participanților la proces, fiind perfectate în limba în care se desfășoară procesul ori, la solicitare, în limba de stat.”

7. Capitolul III se abrogă.

8. Titlul capitolului IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV

COMPETENȚA INSTANȚELOR DE JUDECATĂ”.

9. Articolul 32 va avea următorul cuprins:

„Articolul 32. Imutabilitatea competenței jurisdicționale

(1) Nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțămîntul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență pricina respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

(2) Instanța ierarhic superioară nu are dreptul să strămute, din oficiu, o pricină de la instanța ierarhic inferioară la alta ori să o preia pentru judecare, cu excepția cazului în care completul de judecată în instanța respectivă nu poate fi legal constituit.”

10. Articolul 33 va avea următorul cuprins:

„Articolul 33. Competența generală a instanțelor judecătoreşti

(1) Instanțele judecătoreşti judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridiceşi autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

(2) Instanțele judecătoreşti judecă pricinile cu participarea organizațiilor şi cetățenilor din Republica Moldova, a cetățenilor străini, apatrizilor, organizațiilor străine, organizațiilor cu capital străin, organismelor internaționale dacă prin lege sau prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu este stabilită competența instanțelor judecătoreşti străine sau a altor organe.”

11. După articolul 33 se introduce articolul 33^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 33^1. Competența judecătoriilor

Judecătoriile examinează şi soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.”

12. Articolul 37 va avea următorul cuprins:

„Articolul 37. Competența în caz de concurență a pretențiilor

În cazul în care pretenții legate între ele sînt examinate de mai multe instanțe judecătoreşti în acelaşi timp, acestea urmează a fi conexate, la cerere, printr-o încheiere şi examinate de judecătoria sesizată mai întîi. Judecătoriile (judecătoria)

sesizate ulterior vor strămuta pretențiile la judecătoria sesizată mai întîi printr-o încheiere ce poate fi atacată cu recurs.”

13. După articolul 37 se introduce articolul 37^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 37^1. Competența în judecarea pretențiilor conexe

În cazul în care cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții conexe, unele dintre ele fiind de competența instanței judecătoreşti de drept comun, iar altele de competența unei instanțe specializate, toate pretențiile se vor examina de către instanța de drept comun.”

14. Articolul 38:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 38. Competența teritorială generală”;

la alineatul (1), cuvintele „sau de la locul de aflare a” se exclud.

15. Articolul 39:

la alineatul (14), cuvintele „ , cu excepția competenței stabilite la art.41” se exclud;

alineatul (15) se abrogă.

16. La articolul 43 alineatul (2), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) pîrîtul, al cărui domiciliu nu era cunoscut, cere strămutarea pricinii la instanța de la domiciliul său atestat prin dreptul de proprietate, calitatea de locatar sau viza de reşedință;”.

17. Articolul 45 se abrogă.

18. Articolul 46:

la alineatul (1), cuvintele „sau vicepreşedintele” se exclud;

alineatul (4) se abrogă.

19. La articolul 48 alineatul (1), ultima propoziție se exclude.

20. Articolul 49:

alineatul (3) se completează în final cu cuvintele „sau în cea de recurs”;

la alineatul (4), cuvintele „și nici asupra cazurilor de judecare a pricinii în componența Plenului Curții Supreme de Justiție” se exclud;

alineatul (5) se abrogă.

21. Articolul 50:

alineatul (1):

la litera a), cuvintele „sau executor judecătoresc” se substituie cu cuvintele „ , executor judecătoresc, arbitru sau mediator”;

la litera b), cuvintele „al treilea grad” se substituie cu cuvintele „al patrulea grad”, iar cuvintele „al doilea grad” – cu cuvintele „al treilea grad”;

după litera b) se introduc literele b^1) și b^2) cu următorul cuprins:

„b^1) o rudă a sa pînă la al patrulea grad inclusiv sau un afin pînă la al treilea grad inclusiv a participat, ca judecător, la judecarea aceleiaşi pricini;
b^2) este rudă pînă la al patrulea grad inclusiv sau afin pînă la al treilea grad inclusiv cu un alt membru al completului de judecată;”

alineatul (2) se abrogă.

22. La articolul 55, după cuvîntul „procurorul,” se introduce cuvîntul „petiționarii,”.

23. Articolul 57:

alineatul unic devine alineatul (1):

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice fază a procesului. Actele de procedură îndeplinite de persoana lipsită de capacitatea de folosință sînt nule.”

24. Articolul 58:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Actele de procedură efectuate de minorii cu vîrste cuprinse între 14 şi 18 ani sau de adulții cu capacitatea de exercițiu limitată sînt lovite de nulitate relativă. Reprezentantul legal al minorului sau curatorul adultului cu capacitatea de exercițiu limitată poate să confirme toate aceste acte sau numai o parte dintre ele. Instanța judecătorească va acorda un termen pentru confirmarea actelor. Dacă actele nu sînt confirmate în termenul stabilit, se va dispune anularea acestora.”

după alineatul (2) se introduce alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) Actele de procedură efectuate de minorii cu vîrste de pînă la 14 ani sau de adulții declarați incapabili sînt nule.”

25. Articolul 62 va avea următorul cuprins:

„Articolul 62. Coparticiparea procesuală obligatorie

(1) Coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea pricinii implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți şi/sau pîrîți atunci cînd:

a) obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pîrîți;

b) drepturile şi obligațiile reclamanților sau pîrîților decurg din aceleaşi temeiuri de fapt sau de drept.

(2) Ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, instanța judecătorească va înştiința, din oficiu sau la cererea participanților la proces, pe toți coreclamanții şi copîrîții despre posibilitatea de a interveni în proces. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea participantului la proces privind înştiințarea coparticipantului poate fi atacată cu recurs.

(3) În cazul existenței temeiurilor prevăzute la alin. (1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copîrît. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant poate fi atacată cu recurs.

(4) Coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți.

(5) Intervenirea în proces se dispune, printr-o încheiere, pînă la închiderea dezbaterilor judiciare înaintea primei instanțe.

(6) Dacă necesitatea intervenirii în proces a coreclamanților sau copîrîților este constatată în timpul deliberării, instanța va relua examinarea pricinii în fond, dispunînd înştiințarea coparticipanților.”

26. La articolul 63, după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Fiecare coreclamant sau copîrît participă în proces în mod independent față de ceilalți coparticipanți.”

27. Articolul 65:

la alineatul (1), propoziția a doua se completează în final cu cuvintele „sau un drept legat de acesta”;

după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Dacă se constată că există persoane care pot să îşi declare propriile pretenții asupra obiectului litigiului între părțile inițiale, instanța este obligată să înştiințeze persoanele în cauză despre procesul pornit şi să le explice dreptul lor de a interveni în proces prin înaintarea unei acțiuni.”

la alineatul (2), cuvintele „începerea dezbaterii pricinii în fond” se substituie cu cuvintele „închiderea dezbaterilor judiciare”;

după alineatul (2) se introduce alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) Cererea de intervenție principală se întocmeşte conform cerințelor prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.”

alineatul (3) se abrogă.

28. Articolul 67:

la alineatul (1), cuvintele „orice instanță” se substituie cu cuvintele „prima instanță”;

alineatul (4) se abrogă;

la alineatul (5), cuvintele „cu recurs” se substituie cu cuvintele „odată cu atacarea fondului cauzei”.

29. La articolul 70 alineatul (3), cuvintele „despre admiterea sau” se exclud.

30. Articolul 71 alineatul (3):

la litera d), cuvîntul „rezilierea” se substituie cu cuvîntul „contestarea”;

literele e) şi h) se abrogă.

31. La articolul 73 alineatul (1), prima propoziție se completează în final cu cuvîntul „fizice”.

32. La articolul 77, titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 77. Desemnarea avocatului”.

33. La articolul 84, cuvintele „de recurs şi de revizuire” se substituie cu cuvintele „cererea de recurs”.

34. La articolul 92 alineatul (1), cuvintele „citarea martorilor,” se exclud.

35. La articolul 94 alineatul (1), după cuvintele „să plătească” se introduc cuvintele „ , la cerere,”, iar cuvîntul „toate” se exclude.

36. La articolul 99, cuvintele „cu recurs” se substituie cu cuvintele „odată cu atacarea fondului cauzei”.

37. La articolul 100 alineatul (1), după cuvintele „aviz de primire,” se introduc cuvintele „prin intermediul biroului executorului judecătoresc”.

38. La articolul 102, după alineatul (4) se introduce alineatul (4^1) cu următorul cuprins:

„(4^1) Participanții la proces înştiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.”

39. La articolul 105, după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Citația sau înştiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poşta electronică sau prin orice alt

mijloc de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înştiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poşta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.”

40. Articolul 122 se completează în final cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanții la proces pînă la data stabilită de judecător, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 204 şi art. 372 alin. (1).”

41. La articolul 123 alineatul (4), ultima propoziție se exclude.

42. La articolul 127^1, alineatul (2) se abrogă.

43. La articolul 138 alineatul (6), cuvintele „ , precum şi de pe cele reclamate din oficiu de instanță,” se exclud.

44. La articolul 148:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 148. Dispunerea efectuării expertizei”;

la alineatele (1) şi (2), cuvintele „judecătorul sau” se exclud.

45. Articolele 149 şi 150 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 149. Desemnarea expertului

(1) În calitate de expert este numită o persoană dezinteresată în soluționarea pricinii, care este înscrisă în Registrul de stat al experților judiciari atestați.

(2) Părțile aleg, de comun acord, expertul sau instituția de expertiză care urmează să fie desemnată de instanță să efectueze expertiza. În lipsa acordului părților, instanța desemnează expertul sau instituția care urmează să efectueze expertiza.

(3) Dacă în încheierea privind efectuarea expertizei judiciare este indicată doar instituția care urmează să efectueze expertiza, conducătorul instituției în cauză numeşte expertul şi informează în acest sens instanța care a dispus expertiza.

(4) La desemnarea experților pentru efectuarea expertizei în cadrul unei comisii de expertiză sau pentru efectuarea unei expertize complexe se aplică normele prezentului articol.

Articolul 150. Acțiuni premergătoare expertizei

(1) După desemnarea expertului, instanța judecătorească convoacă o ședință cu participarea părților şi a expertului, în cadrul căreia se stabileşte legătura dintre expert şi părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului, se aduce la cunoştința părților și expertului obiectul expertizei şi întrebările la care expertul urmează să ofere răspunsuri și li se explică faptul că au dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări şi de a cere modificarea sau completarea lor.

(2) Dacă expertul poate să îşi exprime de îndată opinia, acesta este ascultat chiar în ședință, iar afirmațiile sale se consemnează într-un proces-verbal întocmit în condițiile art. 220.”

46. La articolul 151 alineatul (2), cuvintele „în instanță sau judecătorului care a numit” se substituie prin cuvintele „în instanța judecătorească care a dispus”.

47. Articolul 152:

în titlu, cuvîntul „ordonarea” se substituie prin cuvîntul „dispunerea”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Părțile şi ceilalți participanți la proces au dreptul să formuleze şi să prezinte în instanță întrebări adresate expertului, însă numai instanța stabileşte definitiv întrebările asupra cărora expertul urmează să se pronunțe. Instanța este obligată să motiveze respingerea întrebărilor propuse expertului de către părți și de către alți participanți la proces.”

la alineatul (3), cuvintele „judecătorului sau instanței privind ordonarea” se substituie prin cuvintele „instanței de judecată privind efectuarea”, iar cuvintele „probleme spre expertizare” – cu cuvintele „întrebări asupra cărora expertul urmează să se pronunțe”.

48. La articolul 153 alineatul (1), cuvintele „a ordonat expertiza, data ordonării,” se substituie cu cuvintele „a dispus efectuarea expertizei, data emiterii dispoziției”, cuvîntul „problemele” – cu cuvîntul „întrebările”, iar cuvintele „termenul expertizei și al prezentării ” – cu cuvintele „termenul acordat pentru efectuarea expertizei și prezentarea”.

49. Articolul 154:

la alineatul (1), cuvîntul „gratuit” se exclude, iar cuvîntul „problemele” se substituie prin cuvintele „întrebările ce i-au fost adresate”;

la alineatul (2), cuvintele „ordonatoare de expertiză” se substituie prin cuvintele „care a dispus efectuarea expertizei;

alineatul (3) se completează în final cu următoarea propoziție: „În cazul efectuării expertizei într-o instituție de expertiză, răspunderea pentru veridicitatea raportului depus o poartă expertul sau experții desemnați de şeful instituției.”

după alineatul (3) se introduce alineatul (3^1) cu următorul cuprins:

„(3^1) Expertul are obligația să nu divulge circumstanțele şi datele ce i-au devenit cunoscute în urma efectuării expertizei sau în urma participării la o şedință de judecată închisă, inclusiv cele ce se referă la inviolabilitatea vieții private și a vieții de familie, precum și cele ce constituie secret de stat, secret de serviciu, secret comercial sau un alt secret ocrotit de lege.”

50. La articolul 155, alineatul (4) se abrogă.

51. Articolul 156 va avea următorul cuprins:

„Articolul 156. Expertiza în cadrul comisiei

(1) Expertiza în cadrul comisiei este expertiza care necesită investigații complicate efectuate de către mai mulți experți care au aceeaşi specializare sau specializări diferite.

(2) Dacă comisia este formată din experți avînd aceeaşi specializare, aceştia evaluează colegial rezultatele investigațiilor și, în cazul în care ajung la o concluzie unanimă, elaborează un singur raport de expertiză. În cazul în care unul sau mai mulți experți fac opinie separată referitor la obiectul investigației, aceasta se depune separat şi se motivează.

(3) Dacă membrii comisiei sînt experți care au specializări diferite, la efectuarea expertizei se aplică prevederile referitoare la expertiza complexă.

(4) Încheierea judecătorească privind efectuarea expertizei în cadrul comisiei este obligatorie pentru experții desemnați, cît şi pentru conducătorul instituției de expertiză, dacă în aceasta se menționează doar instituția de expertiză.

(5) Dacă, pe baza materialelor prezentate, expertul desemnat sau conducătorul instituției de expertiză constată că este necesară o expertiză în cadrul comisiei, dată fiind complexitatea investigațiilor ce urmează a fi efectuate, acesta comunică instanței propunerea de a dispune efectuarea acesteia.”

52. La articolul 157 alineatul (1), cuvintele „ , se ordonă” se substituie prin cuvintele „se dispune”.

53. La articolul 158 alineatul (2), cuvintele „data judecării pricinii” se substituie prin cuvintele „data şedinței de judecată”.

54. Articolul 159:

la alineatul (1), după cuvîntul „incomplet” se introduc cuvintele „ , iar această deficiență nu poate fi suplinită prin audierea expertului,”, cuvîntul „probleme” se substituie prin cuvîntul „întrebări”, iar după cuvintele „poate dispune” se introduc cuvintele „ , la solicitarea părților, iar în cazurile prevăzute de prezentul cod, și din oficiu,”;

la alineatul (2), după cuvîntul „contradictorii” se introduc cuvintele „ , iar aceste deficiențe nu pot fi înlăturate prin audierea expertului,”;

la alineatul (4), cuvîntul „repetate” se substituie cu cuvintele „suplimentare sau a celei repetate”, iar în final se completează cu cuvintele „sau, după caz, motivul efectuării unei expertize suplimentare sau repetate”;

la alineatul (5), cuvîntul „ordonării” se substituie cu cuvîntul „dispunerii”, iar cuvîntul „numaidecît” – cu cuvintele „în mod obligatoriu”.

55. Articolul 166:

alineatul (2):

după litera b) se introduce litera b^1) cu următorul cuprins:

„b^1) numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale reclamantului;”

după litera c) se introduc literele c^1) și c^2) cu următorul cuprins:

„c^1) numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pîrîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date;

c²) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;”

la litera e), cuvintele „ , demonstrarea probelor care confirmă circumstanțele” se substituie cu cuvintele „și probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii”;

articolul se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Cererea de chemare în judecată formulată de reclamant, care este asistat în judecată de un reprezentant, trebuie să fie dactilografiată.”

56. La articolul 167 alineatul (1) litera e), cuvintele „procura sau un alt document” se substituie cu cuvîntul „documentul”.

57. Articolul 168 va avea următorul cuprins:

„Articolul 168. Primirea şi repartizarea cererii de chemare în judecată

(1) Cererea de chemare în judecată introdusă în instanță se repartizează, în termen de 24 de ore, judecătorului sau, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(2) Judecătorul care a primit cererea de chemare în judecată spre examinare verifică dacă aceasta întruneşte exigențele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întruneşte exigențele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile art. 171 alin. (1).

(3) Judecătorul poate încuviința printr-o încheiere, în condițiile legii, efectuarea unor măsuri de asigurare a acțiunii şi a probelor.

(4) Printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, judecătorul acceptă cererea de chemare în judecată în decurs de 5 zile de la repartizare, dacă legea nu prevede altfel.”

58. Articolul 169:

alineatul (1):

literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) există o hotărîre a judecății arbitrale, obligatorie pentru părți, cu privire la litigiul dintre aceleaşi părți, asupra aceluiaşi obiect şi avînd aceleaşi temeiuri, cu

excepția cazurilor în care judecata a respins cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii judecății arbitrale sau a desființat hotărîrea arbitrală;

e) reclamantului şi/sau pîrîtului îi lipseşte capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2).”

la alineatul (2), cuvîntul „depunerii” se substituie cu cuvîntul „repartizării”.

59. Articolul 170:

la alineatul (1), litera h) se abrogă;

la alineatul (3), cuvîntul „depunerii” se substituie cu cuvîntul „repartizării”.

60. La articolul 171 alineatul (1), cuvintele „7 zile de la depunerea cererii” se substituie cu cuvintele „5 zile de la repartizarea cererii”.

61. La articolul 172, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pînă la începerea dezbaterilor judiciare, pîrîtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială. Acțiunea reconvențională înaintată conform art. 173 alin. (1) lit. b) poate fi depusă şi pînă la finalizarea examinării pricinii în fond.”

62. La articolul 173 alineatul (1), litera d) se abrogă.

63. La articolul 174 propoziția a doua, după cuvintele „în orice fază a procesului” se introduc cuvintele „pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă”, iar cuvintele „ar crea dificultăți judecătoreşti sau” se exclud.

64. Articolul 177 va avea următorul cuprins:

„Articolul 177. Cuprinsul şi modul de soluționare a cererii de asigurare a acțiunii

(1) În cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

(2) Cererea de asigurare a acțiunii se soluționează de către judecător sau de către instanța care examinează pricina în termen de o zi de la depunere, fără înştiințarea pîrîtului şi a celorlalți participanți la proces. Dacă cererea de asigurare a acțiunii este depusă concomitent cu cererea de chemare în judecată, aceasta se soluționează în ziua emiterii încheierii privind acceptarea cererii de chemare în judecată, fără înştiințarea pîrîtului şi a celorlalți participanți la proces.

(3) Judecătorul sau instanța pronunță o încheiere privind asigurarea sau neasigurarea acțiunii.”

65. Articolul 182:

după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) În cazul în care reclamantul nu depune cauțiunea în termenul stabilit de instanță, aceasta din urmă emite o încheiere de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii, care se execută imediat.”

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Persoana care a depus cauțiunea are dreptul să solicite restituirea acesteia în cazul în care partea care se consideră prejudiciată prin măsurile de asigurare a acțiunii nu depune o acțiune pentru compensarea prejudiciilor în termen de cel mult două luni de la data la care a rămas irevocabilă hotărîrea judecătorească prin care a fost soluționată pricina ori s-a emis încheierea judecătorească irevocabilă prin care a fost încetat procesul sau prin care cererea a fost scoasă de pe rol.”

66. La articolul 184, cuvîntul „primirii” se substituie cu cuvintele „la care s-a dat curs”.

67. Articolul 185:

la alineatul (1), literele a)–c) vor avea următorul cuprins:

„a) soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copîrîților şi intervenienților;

b) expediază pîrîtului şi, după caz, intervenientului copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisurile anexate la ea întru confirmarea pretențiilor reclamantului şi stabileşte data pînă la care pîrîtul şi, după caz, intervenientul urmează să prezinte o referință scrisă privind acțiunea reclamantului şi toate probele necesare;

c) remite reclamantului şi, după caz, intervenientului copiile de pe referință şi de pe înscrisurile anexate la ea şi stabileşte data pînă la care urmează să fie prezentate toate probele suplimentare;”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În caz de necesitate, pentru clarificarea unor aspecte legate de pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare, judecătorul poate decide convocarea părților în ședință.”

68. Articolul 186:

la alineatul (1), textul „propune pîrîtului să prezinte în judecată în termen probele necesare” se substituie cu textul „stabilește data pînă la care pîrîtul urmează să prezinte în judecată referința și toate probele necesare”;

la alineatul (2), cuvintele „poate fi examinată” se substituie cu cuvintele „este examinată”.

69. La articolul 191 alineatul (3):

în prima propoziție, după cuvîntul „amînarea” se introduce cuvîntul „începerii”, iar în final propoziția se completează cu cuvintele „și poate fi atacată odată cu atacarea fondului cauzei”;

propoziția a doua se exclude.

70. Articolul 204 va avea următorul cuprins:

„Articolul 204. Prezentarea probelor în ședința de judecată

Judecătorul poate să decidă acceptarea probelor în prima ședință de judecată dacă participanții la proces au fost în imposibilitate să le prezinte în termenul stabilit de instanță la etapa pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare. Dacă nu poate depune imediat contraprobe, partea adversă are dreptul să solicite amînarea procesului.”

71. După articolul 204 se introduce articolul 204^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 204^1. Întreruperea ședinței de judecată

(1) În condițiile în care ședința de judecată a fost deschisă și examinarea pricinii în fond a început, pot apărea incidente procesuale care fac imposibilă continuarea examinării în aceeași zi și determină întreruperea ședinței de judecată cu posibilitatea continuării acesteia la o altă dată și oră, ce vor fi fixate de instanța de judecată.

(2) Întreruperea şedinţei de judecată se dispune printr-o încheiere protocolară şi nu afectează integritatea procesului-verbal.

(3) În cazul întreruperii şedinţei de judecată, instanţa, în funcţie de timpul necesar efectuării actului procedural, fixează o dată pentru continuarea şedinţei de judecată. Data este adusă la cunoştinţa celor prezenţi printr-un act scris, care este contrasemnat de cei prezenţi în şedinţă. Persoanele care nu s-au prezentat la şedinţă şi cele implicate recent în proces sînt informate despre locul, data şi ora continuării şedinţei printr-o citaţie sau prin alte modalităţi prevăzute de prezentul cod.”

72. La articolul 208, alineatele (1) şi (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Amînarea procesului se admite în cazul înaintării unei acţiuni reconvenţionale în condiţiile art. 173 alin. (1) lit. b), precum şi în alte cazuri prevăzute de prezentul cod.

(2) În cazul amînării procesului, instanţa de judecată fixează o dată pentru desfăşurarea noii şedinţe, cu excepţia situaţiei prevăzute la art. 12^2 alin. (5) .”

73. Articolul 229 se abrogă.

74. Articolul 236 va avea următorul cuprins:

„Articolul 236. Deliberarea şi adoptarea hotărîrii

(1) După încheierea susţinerilor orale, completul de judecată se retrage pentru deliberare. În urma deliberării, preşedintele şedinţei sau unul dintre judecători pronunţă dispozitivul hotărîrii şi le explică participanţilor la proces procedura şi termenul de atac al hotărîrii. Dispozitivul hotărîrii trebuie să fie semnat de toţi judecătorii din completul de judecată şi anexat la dosar.

(2) În cazul în care la adoptarea hotărîrii se exprimă o opinie separată, aceasta se anexează la dosar.

(3) După pronunţarea dispozitivului hotărîrii, preşedintele şedinţei de judecată declară şedinţa închisă.

(4) Participanţii care nu au fost prezenţi la pronunţarea dispozitivului hotărîrii primesc copia hotărîrii în decurs de 5 zile.

(5) Instanța de judecată va întocmi hotărîrea integrală dacă:

a) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere;

b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, depun cerere de apel;

c) hotărîrea judecătorească urmează să fie recunoscută şi executată pe teritoriul altui stat.

(6) În cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 15 zile de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărîrii, după caz.

(7) Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată este în imposibilitatea de a semna hotărîrea integrală, în locul lui semnează preşedintele şedinței, iar dacă şi acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează preşedintele instanței de judecată. În toate cazurile, pe hotărîre va fi menționată cauza imposibilității de a semna.

(8) Hotărîrea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.”

75. Articolul 237 se abrogă.

76. Articolul 241:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Hotîrirea judecătorească constă din partea introductivă şi partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare şi dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în textul acesteia.”

la alineatul (4), după cuvintele „se indică” se introduce cuvîntul „succint”.

77. Articolul 242 se abrogă.

78. Articolul 254:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Rămîn definitive hotărîrile judecătoreşti emise în primă instanță, supuse apelului, după examinarea pricinii în apel.”

la alineatul (2), literele a)–c) vor avea următorul cuprins:

„a) emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare;

b) emise de instanța de apel, după expirarea termenului de recurs, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare;

c) emise de instanța de recurs, după examinarea recursului.”

79. Articolul 259 se abrogă.

80. La articolul 265:

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) într-un litigiu între aceleaşi părți, cu privire la acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri s-a emis o hotărîre arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți, cu excepția cazului în care instanța refuză eliberarea titlului executoriu sau desființează hotărîrea arbitrală;”

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) reclamantului şi/sau pîrîtului îi lipseşte capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2);”

articolul se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.”

81. La articolul 267, după litera l) se introduce litera l^1) cu următorul cuprins:

„l^1) părțile au solicitat examinarea pricinii de către judecata arbitrală, în condițiile legii;”.

82. La articolul 286 alineatul (2), cuvintele „curtea de apel” se substituie cu cuvîntul „judecătoria”.

83. La articolul 290 alineatul (2) litera f), textul „la art. 125 din Codul familiei” se substituie cu cuvintele „de lege”.

84. Articolul 345 se completează în final cu litera n) cu următorul cuprins:

„n) rezultă din facturi care au scadența la data depunerii lor.”

85. La articolul 358:

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Nu pot fi atacate cu apel hotărîrile pronunțate în primă instanță de către curțile de apel.”

86. La articolul 360, alineatul (2) se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Renunțarea la apel se face prin depunerea unei cereri în prima instanță pînă la expirarea termenului de depunere a apelului.”

87. La articolul 362, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.”

88. La articolul 365, după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) şi h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărîrii integrale.”

89. La articolul 367:

alineatul (2) se abrogă;

la alineatele (3) şi (4), cuvintele „ , pentru toți participanții la proces, a” se exclud.

90. La articolul 372:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Părțile şi alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.”

după alineatul (1) se introduc alineatele (1^1) şi (1^2) cu următorul cuprins:

„(1^1) Instanța de apel nu are dreptul să administreze probele care au putut fi prezentate de participanții la proces în primă instanță, cu excepția situației stabilite la alin. (1).

(1^2) În cazul în care părțile şi alți participanți la proces invocă necesitatea administrării de noi probe, aceştia trebuie să indice probele respective, mijloacele prin care ele pot fi administrate, precum şi motivele care au împiedicat prezentarea lor în prima instanță.”

91. La articolul 373 alineatul (3), cuvintele „apelul nu este motivat ori motivația” se substituie cu cuvintele „motivarea apelului”.

92. Articolul 385:

la alineatul (1):

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanțe și să trimită pricina spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. d) şi i). La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b);”

litera e) se completează la final cu cuvintele „dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 şi 267”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care pricina este trimisă spre rejudecare, cu acordul tuturor participanților la proces, instanța de apel indică actele procesuale rămase valabile, celelalte fiind desființate de drept.”

93. La articolul 388 alineatul (1):

litera e) se abrogă.

la litera i), cuvintele „generale sau” se exclud.

94. Articolul 389 va avea următorul cuprins:

„Articolul 389. Adoptarea şi pronunțarea deciziei

(1) După încheierea dezbaterilor şi susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei.

(2) În urma deliberării, completul de judecată pronunță dispozitivul deciziei. Dispozitivul deciziei trebuie semnat de toți judecătorii completului de judecată şi anexat la dosar.

(3) În cazul în care la adoptarea deciziei se exprimă o opinie separată, aceasta se anexează la dosar.

(4) Decizia integrală se întocmeşte în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei.

(5) Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată este în imposibilitatea de a semna decizia integrală, în locul lui semnează preşedintele şedinței, iar dacă şi acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează preşedintele instanței de judecată. În toate cazurile, pe decizie va fi menționată cauza imposibilității de a semna.

(6) Decizia integrală se remite părților în termen de 5 zile de la semnare.

(7) Decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în modul stabilit de prezentul cod.”

95. Articolul 395 se abrogă.

96. Titlul secțiunii 1 a capitolului XXXVIII va avea următorul cuprins:

„Secțiunea 1

Recursul împotriva încheierilor judecătoreşti”.

97. Articolele 397–422 se abrogă.

98. Articolul 424:

în titlul articolului, cuvintele „emise în primă instanță” se exclud;

la alineatul (1), cuvintele „în primă instanță” se substituie cu cuvintele „de judecătorii”;

la alineatul (2), cuvintele „în primă instanță de către curțile de apel, în conformitate cu competența jurisdicțională” se substituie cu cuvintele „de către curțile de apel”;

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încheierile Curții Supreme de Justiție rămîn irevocabile de la momentul emiterii.”

99. Articolul 426 va avea următorul cuprins:

„Articolul 426. Depunerea şi examinarea recursului
împotriva încheierii

(1) Recursul împotriva încheierii se depune şi se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

(2) Recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.”

100. La articolul 427 litera b), cuvintele „în primă instanță” se exclud.

101. Articolul 428 va avea următorul cuprins:

„Articolul 428. Puterea legală a deciziei instanței de recurs
privind recursul împotriva încheierii

(1) Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

(2) Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

102. Titlul secțiunii a 2-a din capitolul XXXVIII va avea următorul cuprins:

„Secțiunea a 2-a

Recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel”.

103. La articolul 429, titlul și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Articolul 429. Acte de dispoziție care pot fi atacate cu recurs

(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cît și hotărîrile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvabilitate.”

104. Articolul 431:

în titlu, textul „ . Modul de constituire a completelor de judecată” se exclude;

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 5 judecători de la Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.”

articolul se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

105. Articolul 432:

la alineatul unic, care devine alineatul (1), cuvintele „prevăzute la art. 400 alin. (2) şi (3)” se exclud;

articolul se completează cu alineatele (2)–(5) cu următorul cuprins:

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
c) a interpretat în mod eronat legea;
d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrşirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul şi în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.”

106. La articolul 433:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) şi (4);”

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.”

107. La articolul 434, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.”

108. La articolul 437 alineatul (1), litera d) se abrogă.

109. Articolul 438:

la alineatul (1), cuvintele „serviciul grefă al Curții Supreme de Justiție” se substituie cu cuvintele „grefa Curții Supreme de Justiție”;

la alineatul (2^1), cuvintele „sau aplicarea măsurilor de asigurare” se exclud;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă cererea de recurs corespunde prevederilor art. 437, grefa Cuții Supreme de Justiție înregistrează intentarea procedurii de recurs.”

110. Articolul 439:

la alineatul (2), textul „preşedintele şi, după caz, vicepreşedintele Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție desemnează un complet din 3 judecători, inclusiv un judecător raportor, pentru a” se substituie cu cuvintele „un complet din 3 judecători”;

la alineatul (3), textul „ , în cel mult 3 luni,” se exclude.

111. La articolul 440:

alineatul (1):

după cuvîntul „decide” se introduc cuvintele „în mod unanim”, iar cuvîntul „decizie” se substituie cu cuvîntul „încheiere”;

alineatul se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 şi nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.”

după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii şi se transmite tuturor participanților la proces şi reprezentanților acestora.”

la alineatul (2), cuvintele „citarea părților” se substituie cu textul: „prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție”.

112. Articolul 441 va avea următorul cuprins:

„Articolul 441. Actele procedurale după stabilirea admisibilității recursului

În cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.”

113. Articolul 442:

la alineatul (1), cuvintele „pe baza actelor din dosar,” se exclud, iar după cuvintele „în limitele invocate în recurs” se introduc cuvintele „și în baza referinței depuse de către intimat”;

alineatele (3) și (4) se abrogă.

114. La articolul 443, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pînă la pronunțarea deciziei, recurentul are dreptul să își retragă recursul printr-o cerere scrisă. Cererea de retragere a recursului se depune în instanța care a fost învestită cu judecarea recursului.”

115. Articolul 444 va avea următorul cuprins:

„Articolul 444. Procedura de judecare a recursului

Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.”

116. Articolul 445:

la alineatul (1):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs;”

după litera c) se introduce litera c^1) cu următorul cuprins:

„c^1) să admită recursul şi să caseze integral decizia instanței de apel şi hotărîrea primei instanțe, trimițînd pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin. (3) lit. d) şi f). La solicitarea participanților la proces, instanța de recurs poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 432 alin. (3) lit. b);”

după alineatul (2) se introduce alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) În cazul în care pricina este trimisă spre rejudecare, cu acordul tuturor participanților la proces, instanța de recurs indică actele procesuale rămase valabile, celelalte fiind desființate de drept.”

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) În urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

(4) Copia deciziei instanței de recurs se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

alineatul (5) se abrogă.

117. La articolul 447, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).”

118. La articolul 449:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă;”

la litera b), cuvintele „petiționarului anterior” se substituie cu textul „revizuientului, dacă acesta dovedeşte că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele şi faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;”

litera d) se abrogă;

la litera e), cuvintele „sau hotărîrea ori decizia unui alt organ” se exclud;

literele g) şi h) vor avea următorul cuprins:

„g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.”

119. Articolul 450 va avea următorul cuprins:

„Articolul 450. Termenele de depunere a cererii de revizuire
și calculul acestora

Cererea de revizuire se depune:

a) în termen de 3 luni din ziua în care sentința penală a devenit irevocabilă – în cazul prevăzut la art. 449 lit. a);

b) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoştință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost şi nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai tîrziu de 5 ani de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b);

c) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoştință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c);

d) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărîrea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e);

e) în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. g);

f) în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărîrii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).”

120. La articolul 451, alineatul (3) se abrogă.

121. La articolul 468, cuvintele „curtea de apel de drept comun” se substituie cu cuvintele „instanța judecătorească”.

122. La articolul 472 alineatul (2), cuvintele „curtea de apel de drept comun” se substituie cu cuvintele „instanța judecătorească”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării.

(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, toate cererile de chemare în judecată se vor depune la instanțele judecătoreşti competente.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cererile de chemare în judecată depuse pentru examinarea de fond la curțile de apel se vor transmite instanțelor judecătoreşti competente.

(4) Cauzele supuse examinării de fond la curțile de apel și pentru care a fost stabilită data şedinței de judecată se examinează de către acestea în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi. Dacă în termen de 3 luni nu a fost pronunțat niciun act de dispoziție al organului judiciar, în termen de 15 zile cauzele se transmit spre examinare instanțelor judecătoreşti competente.

(5) Recursurile depuse la curțile de apel împotriva hotărîrilor primei instanțe pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi se vor examina în apel.

(6) Recursurile depuse împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel vor fi examinate de Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor prezentei legi.

(7) Termenul de declarare a apelului împotriva hotărîrilor judecătoreşti pronunțate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 20 de zile de la data comunicării hotărîrii motivate.

(8) Termenul de declarare a recursului împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel şi împotriva deciziilor instanțelor de apel pronunțate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau deciziei motivate.

(9) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

PREŞEDINTELE PARLAMENTULUI

MARIAN LUPU

Chișinău, 5 iulie 2012.
Nr. 155.